

Лекція 7. Метрологічні основи контролю за тактичною підготовленістю спортсменів

Контроль за тактичною підготовленістю. Він полягає в оцінці доцільності дій спортсмена (команди), спрямованих на досягнення успіху у спортивних змаганнях. Сукупність таких дій називають тактичними варіантами. Підбираючи методи контролю тактики, необхідно враховувати:

- 1) структуру змагальної діяльності у різних видах спорту;
- 2) вплив на тактику рівня підготовленості спортсменів, особливостей партнерів і суперників, зовнішніх умов, задач, які необхідно вирішити спортсмену.

Критерії оптимальної тактики:

- 1) досягнення найвищого результату у змаганнях;
- 2) результат може бути не сильно високий, головне - перемогти;
- 3) не тільки увійти в наступний тур змагань, але і зробити це з найменшими витратами енергії.

Контроль тактичної майстерності пропонує оцінку не тільки тактичних дій, але і тактичного мислення.

Контроль за тактичним мисленням.

Тактичні знання – сукупність правил про те, як і якими способами необхідно вести поєдинок із суперниками. Вони перевіряються у ході теоретичного опитування.

Тактичне мислення оцінюється двома способами. У першому випадку, експерти спостерігають за діями спортсмена під час змагань, оцінюють правильність (тактичну доцільність) рішень, які приймає спортсмен. Основні критерії: оригінальність і непередбачуваність тактичних дій, що використовуються спортсменом, тактичні взаємодії із партнерами, розуміння їх замислів, ефективність вирішення тактичних задач.

У другому випадку, використовуються інформативно-тренажерні пристрої, у яких тактична ситуація, що оцінюється, відтворюється перед спортсменом на екрані відеомонітора. Оцінюється точність і швидкість вирішення тактичного завдання.

Контроль за тактичними діями.

Контроль об'єму тактики полягає у реєстрації числа тактичних ходів і варіантів, які використовують на змаганнях (тренувальних заняттях) спортсмен, група спортсменів чи команда.

Різноманітність тактики характеризується тим, наскільки різноманітні ці ходи.

Ефективність тактики характеризується тим, наскільки використаний у змаганнях тактичний хід (варіант) сприяв вирішенню поставленого завдання.

Контроль і оцінка тактичних дій повинні проводитись з урахуванням умов змагань (профілю трас, доріжки басейна тощо).

Питання для самоконтролю

1. У чому полягає контроль за тактичною підготовленістю?
2. Назвіть критерії оптимальної тактики.
3. Що таке тактичні знання та тактичне мислення?
4. Як існують способи оцінки тактичного мислення?
5. Чим характеризується різнобічність тактики?
6. Чим характеризується ефективність тактики?

Практичні завдання

1. Скласти конспект теми «Метрологічні основи контролю за тактичною підготовленістю спортсменів».
2. За особистими даними з обраного виду спорту провести контроль за тактичною підготовленістю.